

กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ Management Strategies of The National Research Universities

¹จงลักษณ์ เมอริดิธ Chonglak Meredith

²ดวงใจ ชนะสิทธิ์ Duangjai Chanasit

³จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย Jittirat Seangloetuthai

⁴อัจฉรา นียมมาภา Achara Niyamabha

¹²³สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

¹²³Education Administration, Nakhon Pathom Rajabhat University

⁴สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

⁴Education Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

¹Corresponding author, e-mail: lovecat10120@gmail.com

Received April 15, 2023; Revised July 20, 2023; Accepted: September 11, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 2) รับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 375 คน และระยะ ที่ 2 การรับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามเพื่อการวิจัย และแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและอรรถประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ พบว่า มี 6 กลยุทธ์หลัก 24 กลยุทธ์รอง 49 วิธีดำเนินการ ซึ่งมี 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างและนโยบายวิจัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นระดับนานาชาติ 2) ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการ เพื่อให้มีความเป็นเลิศระดับนานาชาติ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิจัย และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง 4) เปลี่ยนแปลงการบริหารงบประมาณ เพื่อความมั่นคงทางการเงิน 5) ส่งเสริมและสนับสนุนคุณภาพด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง และ 6) ยุทธศาสตร์กระบวนการบริหาร

จัดการ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ 2. ผลการรับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ พบว่า กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีความถูกต้อง และมีอรรถประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ; มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop the management strategies of the national research universities and 2) certify the management strategies of the national research universities. The study applied a mixed method approach. The research procedure was divided into two phases. Phase 1, developing the management strategies of the national research universities. The sample group used were executives and professors from the 9 national research universities by stratified random sampling. The data was collected through 375 copies of questionnaires. Phase 2, certifying the management strategies of the national research universities. This was achieved by 7 qualified experts derived by purposive selection based on set criteria. The research instrument was a questionnaire and evaluation of the propriety, feasibility, accuracy and utility of the national research university management strategies. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, the Priority Needs Index Modified: PNI (Modified) and content analysis. The research results were as follows: 1. The management strategies of the national research universities consist of 6 main strategies, 24 sub-strategies and 49 operational methodologies. The 6 main strategies include: 1) Elevating the general management of structure and research policy to achieve higher efficiency at the international level 2) Elevating the management of academic work in production and services to meet international excellence 3) Promoting and supporting the management of research and human resource to achieve a higher efficiency level 4) Adjusting the management of funding to create increased financial stability 5) Promoting and supporting the quality of materials and tools that are used in educational management to achieve a higher efficiency level and 6) Elevating the process of management as to strive in becoming a leading research university. 2. The results of the management strategies of the national research universities certification by experts indicated that the strategies are rated high in propriety, feasibility, and very high accuracy and utility.

Keywords: strategy; management strategies of the national research universities; 9 national research universities

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกได้อยู่ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของสังคมโลกในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจการค้า (Commercialization & economy) สิ่งแวดล้อมและพลังงาน (Environment & energy) ความสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมจะมีมากขึ้นในศตวรรษนี้ โดยเฉพาะความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกเทคโนโลยี ได้เพิ่มบทบาทและความสำคัญที่จะเข้าไปมีส่วนในการทำงานของคนในสังคมโลกมากขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่ช่วยในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และนวัตกรรมที่เพิ่มมากขึ้น ทุกองค์การต่างดำรงอยู่กับความไม่แน่นอนและความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ซึ่งสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นปัญหากับสังคมโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการพัฒนาคุณภาพของคนไทย กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลกระทบให้เกิดความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารองค์การ เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงต้องมีผู้รับผิดชอบ ซึ่งเรียกว่า ทีมผู้บริหารระดับสูง (Top management team) ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการกำหนดทิศทางขององค์การ มีการพัฒนากลยุทธ์ และการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2557) จากการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 (The fourth industrial revolution) ทั้งมีการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ประเทศไทย ได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community) ที่ทำให้ประเทศไทยต้องมี การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการประเมินความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 มหาวิทยาลัยของประเทศไทย ยังไม่ติดกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำที่มีคุณภาพทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาค การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมอยู่ในลำดับต่ำ และการบริหารจัดการงานวิจัย ขาดการบูรณาการให้มีเอกภาพ ซึ่งในการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยได้นั้น มีขีดจำกัดมากในเรื่องดังกล่าวนี้ สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา ได้สรุปไว้เกี่ยวกับสภาพปัญหาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เปิดสอนในสาขาวิชาที่ไม่มีความถนัด ทำให้ผลิตบัณฑิตที่ไม่มีคุณภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ National Research University เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลไทยได้มีนโยบายเร่งด่วน โดยได้ให้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา Office of the Higher Education Commission ที่เป็นหนึ่งในห้าองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคณะกรรมการการอุดมศึกษากำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน ตลอดจนการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศไทย รัฐบาลไทย ได้ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เร่งพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยของประเทศสู่มหาวิทยาลัยระดับโลก (World-class university) และเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาประเทศไทย ให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การวิจัยพัฒนา และการอบรม

นานาชาติในภูมิภาค (Regional education hub) โดยรัฐบาลไทยมีความคาดหวังว่าจะมีมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติของไทย 7-10 แห่งติดอันดับสูงขึ้นใน Time Higher Education Quacquarelli Symonds, THE-QS และรัฐบาลไทยในขณะนั้นต้องการให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งที่จะสามารถรองรับความเป็น ASEAN Education Hub และมีความสามารถผลิตงานด้านการวิจัยที่จะช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชน อุตสาหกรรม ตลอดจนการสนับสนุน การส่งออก และทดแทนการนำเข้าได้ ดังนั้นจึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติและการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา” ขึ้น โดยได้บรรจุโครงการนี้ไว้ภายใต้ แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ซึ่งนับว่าเป็น ครั้งแรกของประเทศไทยที่รัฐบาลไทย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญด้านการวิจัยและใช้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัยในฐานะเป็นหน่วยผลิตผลงานวิจัย และบุคลากรด้านการวิจัยไว้เพื่อเป็นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศไทย ดังนั้น เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์ ได้ร่วมพิธีลงนามข้อตกลงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ โดยมีอธิการบดี จากมหาวิทยาลัย 9 แห่ง ที่มีคุณสมบัติครบตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา Office of the Higher Education Commission กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ได้รับการยกระดับเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ National Research Universities ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

การพัฒนาระบบอุดมศึกษาของประเทศไทยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน มีผลกระทบต่อการพัฒนาาระบบอุดมศึกษาที่ทำให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการอยู่อย่างต่อเนื่อง และจากผลวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวิจัย พบว่า มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งการผลิตผลงานวิจัยทางวิชาการ รวมถึงการนำงานวิจัยไปถ่ายทอดเพื่อใช้ประโยชน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน บางสถาบันไม่มีผลงานในระดับนานาชาติเลย ประกอบกับมีปัญหาความสมดุลระหว่างภาระงานวิจัยกับภาระงานสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีเวลาพัฒนาผลงาน อีกทั้งศักยภาพด้านการวิจัยยังคงเป็นอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

การบริหารมหาวิทยาลัย โดยผู้บริหารที่มีความสามารถเป็นเลิศ มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะทำให้มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาประสบความสำเร็จ การบริหารจัดการองค์การให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย สามารถสร้างผลลัพธ์และผลตอบแทนในอัตราที่เหมาะสมได้อย่างยั่งยืนนั้น ผู้บริหารควรมีวิธีคิดที่แตกต่างและควรคิดสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระบวนการในการบริหารจัดการองค์การให้ประสบความสำเร็จ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555) มหาวิทยาลัยที่จะเน้นการศึกษาด้านวิจัย จำเป็นต้องมีทรัพยากรที่จำเป็นต่างๆ ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยอย่างมาก โดยเฉพาะงบประมาณ ในการสนับสนุนให้การบริหารมหาวิทยาลัยสามารถเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยได้นั้น ต้องใช้

งบประมาณจำนวนมาก เพื่อดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพสูงด้านการวิจัย รัฐบาลได้ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา โดยสนับสนุนงบประมาณ และเพิ่มแหล่งรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะจากการวิจัยและนวัตกรรม ดังนั้น จะพบว่า มหาวิทยาลัยวิจัย มีความสำคัญมากกับการวิจัย และนวัตกรรม จึงต้องมีการพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำ ที่มีคุณภาพทางการศึกษา การวิจัย เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัย เมื่อเทียบกับระดับโลก (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

จากความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งการแข่งขันในระดับประเทศ เพื่อให้มีการยกระดับเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย หรือสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลกนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยอย่างมาก จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการทำวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการ รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสำหรับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดความยั่งยืนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ
2. เพื่อรับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง และขั้นตอนที่ 3 ร่างกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่ง ชั้นภูมิ จำนวน 375 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 จัดประชุมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ ขั้นตอนที่ 2 รับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และอรรถประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ พบว่า มี 6 กลยุทธ์หลัก 24 กลยุทธ์รอง 49 วิธีดำเนินการ ซึ่งมี 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างและนโยบายวิจัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นระดับนานาชาติ 2) ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการ เพื่อให้มีความเป็นเลิศระดับนานาชาติ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิจัย และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง 4) เปลี่ยนแปลงการบริหารงบประมาณ เพื่อความมั่นคงทางการเงิน 5) ส่งเสริมและสนับสนุนคุณภาพด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง และ 6) ยุทธศาสตร์กระบวนการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการรับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ พบว่า กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีความถูกต้อง และมีอรรถประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ และสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จากการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมา เพื่อทำการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร $PNI_{Modified}$ จากนั้นจึงนำค่า $PNI_{Modified}$ ที่ได้จากการคำนวณหาค่ามาแล้วในแต่ละด้าน หรือแต่ละหัวข้อนำมา ทำการจัดกลุ่มโดยการนำค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร $PNI_{Modified}$ ที่สูงสุดของด้านนั้นลบด้วยค่า $PNI_{Modified}$ ที่ต่ำที่สุด แล้วหารด้วย 2 จากนั้นจึงนำระยะห่างที่ได้มา จัดกลุ่มค่า $PNI_{Modified}$ โดยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูง และกลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำ โดยได้กำหนดให้กลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูง เป็นจุดอ่อนของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัย และกลุ่มที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำ เป็นจุดแข็งของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

จากผลการวิจัย ข้อ 1) พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายใน ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม $PNI_{Modified} = 0.352$ เมื่อจำแนกตามด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($PNI_{Modified} = 0.550$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยต้องมีการบริหารงบประมาณหรือมีมุมมองด้านการเงิน ผลตอบแทนทางการเงินที่เป็นภาพสะท้อนของการดำเนินงานที่บ่งบอกได้ถึงความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความพึงพอใจกับบุคลากรรวมทั้งคณาจารย์ที่ปฏิบัติงาน นักศึกษา ศิษย์เก่า ชุมชนและผู้ปกครองที่จะให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยและสามารถเรียนจนสำเร็จตามหลักสูตรหรือจะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในมหาวิทยาลัยได้อย่างมั่นใจ รวมทั้งด้านการบริหารงบประมาณมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ที่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนางานวิจัยอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะขับเคลื่อนให้การบริหารของมหาวิทยาลัยวิจัยบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี ทิพย์สุวรรณกุล ที่ได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ด้านการวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยวิจัย โดยประยุกต์ใช้เทคนิคคุณภาพ โดยมีผลการวิจัย พบว่า มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวิจัย จำแนกตามมุมมองเทคนิคคุณภาพมุมมอง ด้านการเงิน มีตัวชี้วัดเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อการสนับสนุนโครงการวิจัยและการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อการวิจัยเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ในการดำเนินงาน ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยไทย ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุน งบประมาณด้านการวิจัยของประเทศไทย (เพ็ญศรี ทิพย์สุวรรณกุล, 2554) นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดไว้ว่า การพัฒนาองค์การให้ขับเคลื่อนบรรลุผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่กำหนด ได้ให้สำนักงาน สภาพความมั่นคงแห่งชาติพัฒนา และเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหาร และจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน เพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน (พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ ชาติ, 2561)

สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านที่มีค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างและนโยบายการวิจัย ($PNI_{Modified} = 0.215$) ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารจัดการทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างและนโยบายการ วิจัย ของแต่ละมหาวิทยาลัยวิจัยจะมีความสำเร็จที่สะท้อนให้เห็นเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) ที่ โดดเด่นเป็นหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นจุดแข็งของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีความสำคัญมาก แต่ละ มหาวิทยาลัยมีโครงสร้างหน่วยงานมีการแบ่งส่วนงานในการบริหารจัดการเกี่ยวกับภารกิจงานวิจัย อย่างชัดเจน มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายการบริหาร เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานวิจัยให้บรรลุตาม เป้าหมายสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำ มหาวิทยาลัยมีนโยบายด้านวิจัยที่สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม วิจัยร่วม เพื่อสร้างเสริมงานวิจัยในสาขาเฉพาะทาง นโยบายด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยส่งเสริมการ พัฒนาสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และจัดตั้งหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติได้สำเร็จบรรลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งบุคลากรและคณาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติมีทัศนคติที่ดี และสามารถ สร้างนวัตกรรม ไปสู่มาตรฐานในระดับสากล สามารถเพิ่มอันดับความสามารถในการแข่งขันใน ระดับชาติ รวมทั้ง มหาวิทยาลัยจัดระบบการบริหาร ด้านวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานวิจัยที่ ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดไว้ว่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม เป็นองค์กรนำ เพื่อขับเคลื่อนการอุดมศึกษาไทย วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไปสู่ มาตรฐานในระดับสากล และเพิ่มอันดับความสามารถในการแข่งขันในระดับชาติอย่างยั่งยืน รวมถึง พัฒนาอาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะศาสตร์ และเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะของบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันสู่สากลเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม, 2564) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา ได้กำหนดไว้ว่า การ จัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไป เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังข้อที่ 8 ส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยและ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัย ไปใช้ประโยชน์ มหาวิทยาลัยพึงสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในด้านการ วิจัยและการสร้างนวัตกรรมการบริหารการวิจัย การแลกเปลี่ยนบุคลากร การจัดตั้งกลุ่มวิจัยร่วมการ

แปลงผลงานวิจัยให้เป็นรูปธรรม ระหว่างมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการสร้างนวัตกรรมแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสังคม เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา, 2562)

จากผลการวิจัย ข้อ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัย จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ระหว่างสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม $PNI_{Modified} = 0.476$ เมื่อจำแนกตามด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านสภาพกฎหมาย ($PNI_{Modified} = 0.613$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยวิจัย แต่ละแห่งนั้นมีการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยตามกฎหมาย แต่ด้วยการใช้อำนาจ ตามกฎหมาย อาจเกิดความไม่เป็นธรรมได้บ้าง เพราะเรื่องของการใช้ดุลพินิจอาจผิดไปจากเจตนารมณ์ตามความต้องการของกฎหมาย เช่น กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาระบบหลักสูตรการศึกษาของประเทศ มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบันวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาวิชาการวิชาชีพขั้นสูง และมีการค้นคว้า มีการวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้พัฒนาสังคม โดยการบริหารและการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) นอกจากนี้ด้วยการใช้อำนาจตามกฎหมาย อาจเกิดความไม่พอดี ไม่เหมาะสมได้เพราะเรื่องของการใช้ดุลพินิจ อาจผิดไปจากเจตนารมณ์ตามความต้องการของกฎหมาย เช่น กฎหมายการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนต่อการสนับสนุนการให้ทุนวิจัยกับมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาประเทศมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไป เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังในข้อ 7 มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา พึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานจริง และเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอื่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา, 2562)

สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ระหว่างสภาพ ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านนโยบายรัฐบาล ($PNI_{Modified} = 0.361$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่ารัฐบาลต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ และเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศให้ดีขึ้น โดยเน้นการพัฒนาคนสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบริหารจัดการ และ ด้านวิชาการโดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยวิจัยแต่ละแห่งเป็นองค์กรหนึ่งของระบบวิจัยของประเทศและมหาวิทยาลัยวิจัยแต่ละแห่งก็มีความโดดเด่นเป็นหนึ่ง ด้านการพัฒนา นวัตกรรมได้ถูกนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศได้ตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งนับว่าเป็นจุดแข็งของการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีความสำคัญมาก ซึ่ง

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ว่า ให้มีการพัฒนานวัตกรรม และการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมให้มีจุดเน้นที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับสาขา เป้าหมายการพัฒนาประเทศ รวมทั้งให้มีการส่งเสริมสนับสนุน การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยสนับสนุนการวิจัยพัฒนาการดัดแปลง และต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่ความเป็นอัจฉริยะ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

จากผลการวิจัย ข้อที่ 3 พบว่า มีกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้น มี 6 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์หลักที่ 1 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้าง และนโยบายวิจัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ระดับนานาชาติ กลยุทธ์หลักที่ 2 ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลิตและบริการ เพื่อให้มีความเป็นเลิศระดับนานาชาติ กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิจัยและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง กลยุทธ์หลักที่ 4 เปลี่ยนแปลงการบริหารงบประมาณ เพื่อความมั่นคงทางการเงิน กลยุทธ์หลักที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนคุณภาพด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้มี ประสิทธิภาพสูง และกลยุทธ์หลัก ที่ 6 ยุทธศาสตร์กระบวนการจัดการ เพื่อมุ่งสู่ความเป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำ ซึ่งจากกลยุทธ์หลักทั้ง 6 ในช่วงต้นนั้น มีความครอบคลุมกระบวนการบริหาร มหาวิทยาลัยวิจัย ทั้ง 6 ประการ ซึ่งจะช่วยพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของสมพร กมลศิริพิชัยพร กล่าวไว้ว่า การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยมีการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัยวิจัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการทั่วไป เกี่ยวกับโครงสร้างและนโยบายการวิจัย 2) การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลิตและบริการ 3) การบริหารงานวิจัยและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4) การบริหารงบประมาณ 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการศึกษา และ 6) ด้านกระบวนการบริหารจัดการ ทั้งมีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดไว้ดังข้อ 4.3.7 การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับ นานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความ โดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ ในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ (พระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับนโยบายหรือข้อกำหนดของ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารมหาวิทยาลัย มีมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สำคัญ ดัง ในข้อ 5 ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการ เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตอบสนอง ยุทธศาสตร์ชาติและความต้องการ ที่หลากหลายของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ จากการวิจัยที่ได้จากกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มีดังนี้

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ เพื่อ

1. พัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ
2. รับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มี 6 กลยุทธ์หลัก 24 กลยุทธ์รอง 49 วิธีดำเนินการ

6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่

- กลยุทธ์หลักที่ 1** ยกระดับการบริหารจัดการทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้าง และนโยบายวิจัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ระดับนานาชาติ
- กลยุทธ์หลักที่ 2** ยกระดับการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการ เพื่อให้มีความเป็นเลิศ ระดับนานาชาติ
- กลยุทธ์หลักที่ 3** ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิจัยและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง
- กลยุทธ์หลักที่ 4** เปลี่ยนแปลงการบริหารงบประมาณ เพื่อความมั่นคงทางการเงิน
- กลยุทธ์หลักที่ 5** ส่งเสริมและสนับสนุนคุณภาพด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูง
- กลยุทธ์หลักที่ 6** ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ

ผลการวิจัย วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีความถูกต้อง และมีรรถประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยที่ได้จากกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ได้ทราบถึงการพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ที่ได้ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จะได้นำองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยนี้ไปบูรณาการ และประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บทสรุป

สรุปในภาพรวมของบทความวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 2) รับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ และระยะที่ 2 การรับรองกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สรุปผลการการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มี 6 กลยุทธ์หลัก 24 กลยุทธ์รอง 49 วิธีดำเนินการ และวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีความถูกต้อง และมีรรถประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยที่ได้จากกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ได้ทราบถึงการพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ที่ได้ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ถือว่าเป็นการพัฒนา องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ซึ่งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สามารถนำองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยนี้ไปบูรณาการ และประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งคณาจารย์ นักวิจัย และนิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สามารถนำ องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยนี้ ไปต่อยอดทำการศึกษาวิเคราะห์พัฒนารูปแบบใหม่ๆ ให้มีความเหมาะสมกับความสามารถ ประสบการณ์ รวมทั้งร่วมสร้างผลงานการวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศ และสังคมโลกในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยอาจจะต้องพิจารณาเปลี่ยนแปลงการบริหารงบประมาณ เพื่อความมั่นคงทางการเงิน โดยมีการกำหนดแนวทางในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผน มีการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบดำเนินการ งบลงทุนในระยะยาวให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงบประมาณ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ซึ่งในประเทศไทย มหาวิทยาลัยวิจัยแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในการบริหารงบประมาณ

1.2 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถพิจารณาใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมหาวิทยาลัยวิจัย ตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มีการพัฒนาระบบหลักสูตรการศึกษามุ่งมั่นที่จะพัฒนานักวิชาการ วิชาชีพขั้นสูง มีการค้นคว้าวิจัยและสร้างนวัตกรรม ดังนั้น การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม เพื่อร่วมเป็นเครือข่ายสนับสนุนให้ทุนวิจัย โดยมีการจัดการเรียนการสอนการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติงานจริง มีความรู้ทักษะสมรรถนะ และคุณลักษณะอื่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สภาพกฎหมาย ซึ่งมหาวิทยาลัยวิจัยแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในการใช้ดุลพินิจตามความต้องการของกฎหมาย

1.3 กลยุทธ์หลัก ที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถนำไปวางแผนเชิงรุก เพื่อนำไปปฏิบัติโดยเร่งด่วน คือ กลยุทธ์หลักที่ 2 ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการให้มีความเป็นเลิศระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการให้บุคลากรของมหาวิทยาลัย เข้ามามีส่วนร่วมแล้ว ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน เพื่อยกระดับการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับผลผลิตและบริการให้มีความเป็นเลิศระดับนานาชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ กลุ่มพัฒนาการวิจัย ระดับแนวหน้าของโลกของประเทศไทย เนื่องจากเป็นความต้องการในการพัฒนาของประเทศตามประกาศ พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้เมื่อ วันที่ 25 มีนาคม 2564

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะผู้นำของผู้ประกอบการเทคโนโลยีขั้นสูงของประเทศไทย เนื่องจากเป็นความต้องการในการพัฒนาของประเทศ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ขั้นสูงของประเทศไทย เนื่องจากเป็นความต้องการของประเทศในอนาคตที่มุ่งเน้นการศึกษาในรูปแบบใหม่ๆ รวมทั้งผลงานการวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศ และสังคมโลก

เอกสารอ้างอิง

- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีพริ้น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 17 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116. ตอนที่ 72 ก, หน้า 2-5.
- พระราชบัญญัติ เรืองยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561. (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135. ตอนที่ 82 ก, หน้า 65-70.
- พระราชบัญญัติกฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564. (2564, 25 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 138. ตอนที่ 21 ก, หน้า 35-38.
- พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136. ตอนที่ 57 ก, หน้า 68-72.
- เพ็ญศรี ทิพย์สุวรรณกุล. (2554). *การพัฒนาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านการวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยวิจัย โดยประยุกต์ใช้เทคนิคดุลยภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). *การศึกษาไทย 4.0: การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษา พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม. (2564). *นโยบายการดำเนินงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนกระทรวง.
- .

